რედაქცია
[illegible] პროსპექტზე, თ. მუხრანსკის სახლებ[illegible]

ხელის-მოწერა
მიიღება თფილისში „დროებისა" რედაქციაში, [illegible] წიგნის მაღაზიაში. გარეშე [illegible] ადრესი: Въ Тифлисъ, въ редакцію „Дроэба".

„დროების" ფასი:

ერთის წლისა . . .	9 მან.	სამის თვისა . . .	3 მან.
ექვსის თვისა . . .	5 მან.	ერთის თვისა . . .	1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა
დიდი ასოებით, ასოზე 1 კაპ., [illegible]
თუ განცხადება [illegible]
განცხადებანი მიიღება ქართულ, რუსულ და სხვა ენებზე.
ქუთაისში განცხადება მიიღება ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში.

ცალკე ნომერი „დროებისა" ღირს ერთი შაური.

„დროება"

პირველის აპრილიდამ წლის დამლევამდინ ღირს შვიდი მანეთი

ადრესი: Тифлисъ, редакція „Дроэба".

ტელეგრამა

(„ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი")

პეტერბურღი, 6 აპრილს. „მმართებლობის მოამბე" გვაცნობებს: დენ. ზვერევი ინჟინერის უწყების ჟენერალ-ინსპექტორის ამხანაგად არის დანიშნული.

„ნოვოე ვრემია" ამბობს, ტყვილად, ვითომც ახალი წესი უნდა შემოიღონ სოფლის საზოგადოებისა და უჩასტკის დაფუძნებაშიო. კახანოვის კომისიის მუშაობის პროგრამა 6 აპრილს უნდა განიხილოს მინისტრების კომიტეტმა. სახელმწიფო ხარჯის (სულზე გადასახადის) შეცვლის პროექტი სახელმწიფო რჩევაშია წარდგენილი.

„გოლოსის" ტელეგრამა: ხერსონის მაზრაში კიდევ შეტაკებაა ქრისტიანებსა და ებრაელებს შორის; დუბოსარში და ნოვაია პრაგაში ხალხმა აიკლო ებრაელები. ჯარებს გზავნიან.

პეტერბურღის ბირჟა, 6 აპრილს.

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემისა —	95—50
მეორესი — — — —	91—5
მესამესი — — — —	91—5
მეოთხესი — — —	91—5
მეხუთესი — — —	90—50
აღმოსავლეთის პირვ. —	90—50
აღმოსავლეთის მეორე	90—62
აღმოსავლეთის მესამე	90—62
ოქრო, 1/2 იმპერიალი	8—10

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:

პირველი სესხის — —	220—75
მეორე სესხის — —	213—50

100 მანეთი ღირს:

ლონდონი —	24—47	პენსი
ჰამბურღი —	209—25	ცენტი
პარიჟი — —	258— „	სანტიმი
ბერლინი —	„ — „	პფენიგი

დღიური

მს კვირა, როგორც მოგეხსენებათ, „იაფობის კვირაა" და ამიტომაც ამ ჟამად განსაკუთრებული მოძრაობაა ჩვენს ქალაქში: ავლაბრიდამ, ნავთლუღიდამ, პუკიიდამ და სხვა უბნებიდამ შუა ქალაქში გროვდებიან იაფ საქონლის ყიდვის მოწადინე ქალები და ქარვასლებში და მაღაზიებში დაფარფარებენ.

„იაფობის კვირა" ჰქვიან ამ კვირას, მაგრამ გამოცდილი ხალხი კი „დამპლობის კვირას" კვირას ეძახის, რადგან რაც წლის განმავლობაში ჩვენებურ ვაჭრებს დაუარდნილი დამპალი საქონელი აქვთ, სულ ახლა ცდილობენ გასაღებასაო...

* * *

მს სამი-ოთხი დღეა ნამდვილი ზაფხულის სიცხეები დადგა ჩვენს ქალაქში.

* * *

სომხურ გაზეთებში იწერებიან, რომ იმ სომხის მასწავლებელთა კრების სასარგებლოდ, რომელიც ამ შემოდგომაზე იქნება ტფილისში რამდენიმე განათლებული სომეხი საზოგადო ლექციის წაკითხვას აპირებს. სხვათა შორის ლექციებს წაიკითხვენ ბ.ბ. [illegible]გარ იოანესიანი, გრ. არწრუნი, ა. საგატუროვი, ექიმი მელიქ-ბეგლაროვი, ა. ერიცოვი, არო, სპანდარიანცი და სხვანი ლექციები პირ-და-პირ [illegible]დაგოგიას გარდა სხვა საგნებს შეეხებიან.

* * *

ოზურგეთიდამ გვწერენ, ამბობენო, რომ აქაურ სამ კლასიან სამოქალაქო სასწავლებელს მეოთხე კლასი ემატებაო, და ეს აქ ყველასთვის სასიამოვნო ამბათ მიაჩნიათო, რადგან ჩვენი სასწავლებლის პროგიმნაზიად გადაკეთებისაგან ბურია დიდ სარგებლობას უნდა მოელოდესო.

მეორე სასიამოვნო ხმაც არის აქ ჟამად აქ გავრცელებულიო, გვწერს ჩვენი კორრესპონდენტი. ვითომც თ. დიმიტრი გურიელს გამოეცხადებინოს განზრახვა, რომ ზემოხსენებულის სასწავლებლისათვის შესწიროს თავის ჩინებული ორ-სართულიანი სახლი, რომელიც ოზურგეთის მაედანზე დგას.

* * *

ოზურგეთიდამ გვწერენ, რომ 2-ს აპრილს იქაურ ქართულ სცენის მოყვარეთ, ბ. ილურიძისა და ქალბატონის მ. პოპაძის თაოსნობით, გაუმართავთ წარმოდგენა ოზურგეთის საქალებო სასწავლებლის სასარგებლოდ. წარმოუდგენიათ გ. ერისთვის კომედია „გაყრა" და ვ. აბაშიძის ვოდევილი „ცოლი თუ გინდა, ეს არის!".

ჩვენის კორრესპონდენტის სიტყვით, წარმოდგენა ძალიან კარგად წავიდა, ასე რომ საზოგადოებამ მოიწონა და ბევრმა გამოაცხადა სურვილიო, რომ ეს წარმოდგენა უკანასკნელი არ ჰყოფილიყოსო. ამ სასწავლებლისათვის ადრე მოგროვილი ასი თუმანი ჩვენს მაზრის უფროსს თ. დადიანს აქვს ჩაბარებული და შვიდასი მან. ადრინდელ მაზრის უფროსს ბ. მახრამოვს ჰქონდაო. ყველა ეს ფული რო მოგროვდეს, საქალებო სასწავლებლის გახსნა ადვილად შეიძლებაო.

* * *

ქართლიდგან შემდეგ ამბავს გვწერენ:

„ძლივს გვეღირსა გაზაფხული. ზამთრით შეწუხებულმა საქონელმა ძლივს თავი დააღწია გომურიდგან და გამოეფინა მინდვრად. გლეხსაც მოსწყინდა ამდენი ცუდობა; მოაელო ხელი ბარს, თოხს, გუთანს და გამოვიდა ისიც სამუშაოდ. იმან იცის, რომ რაც მისი ოფლით არ მოირწყვის, იქ არაფერი ამოვა... სხვებისავით ის მზათ ციდგან მანანას არ მოელის.... ამწვანდა ბალახი, ხეხილმა კუკური გამოიტანა, — მშვენიერი სანახავია მდელო"..

„ნათესსაც კაი პირი უჩანს, მაყურებლის თვალი სიამოვნებით ძღება, მაგრამ ამ ველისგან დაჩაგრულ გლეხისთვის თითქმის სულ ამაოა: ბევრი მოუვა თუ ცოტა-ამით მას გული არ გაუთბება: გამოყვანილ ხვავს, მზად დაწურულ ტკბილს აქეთ-იქით დაიტაცებენ მისი წურბელები...

„წლევანდელ სუსხ ზამთარს ბევრი ემდურის. დიდმა ნამქრებმა და ქარიშხლებმა ბევრი კაცი იმსხვერპლა, რუსეთის ზამთრებიც კი გვეჩვევაო. თოვლისაგან ერთი სოფლიდგან მეორემდინ გზები შეკრული იყო. 2 მარტს ერთი ვაჟი კაცი პავთის-ხევიდ-

„დროების" ფელეტონი, 8 აპრილი

ხმა მაჰმადიან საქართველოდამ

(წერილი რედაქტორთან)

აგერ მეოთხე წელიწადია, რაც ოსმალოს საქართველო, ბერლინის ტრაქტატის ძალით, რუსის საბრძანებელს შემოუერთეს და ჯერ არც ერთ ქართველს არ უფიქრნია, გააცნოს ეს ხალხი ჩვენს მკითხველს საზოგადოებას.

ამ მხარის შემოერთებას დიდის აღტაცებით დახვდა, როგორც მწერლობა, აგრეთვე საზოგადოთ მთელი ჩვენი განათლებული საზოგადოება. იმ დროს, საითაც გაიხედავდი, ყველა იმაზედ ლაპარაკობდა; რომ ჩვენი დიდი ხნის დაკარგული ძმები ვპოვეთო; ამისგან დაზარალებულები არიან, შემწეობა მივცეთ, სკოლები გაუმართოთ, დავეხმაროთ გონებით წარმატებაში და სხვა კეთილ დღეობის საქმეებშიო. ამ გვარი ბევრი რამ ითქვა მაშინ ჩვენში და ერთმა ის კი არავინ იკითხა:—რა მდგომარეობაში ვპოვეთ ეს „ჩვენი ძმები"?

მართალია, ბევრი რამ იწერებოდა ამ მხრიდამ, ბევრი რამ ითქვა აქაურს ადმინისტრაციაზე და მის მოქმედებაზე, მაგრამ თვით ხალხს, მისს გონებით და ზნეობით მხარეებს, მისს განსაკუთრებით თვისებეებს, მისს სულს, ხასიათს და ჩვეულებეებს და რწმუნებას ან სრულიად არავინ შეეხებია, ან თუ შეეხო ვინმე, ისე გაკვრით და ისიც ისე წარმოუდგენია მკითხველისთვის, როგორც ნამდვილად არ არის.

აქედამ იწერებოდა უმეტეს ნაწილად ის, რომ ესა-და-ეს მოხელე უწინ მეკონდრაბანტე იყო, ავაზაკი იყო, ესა-და-ეს ისეთი ჰკუა თხელია, რომ ამას ორ ღორს არავინ მიაბარებს, ესა-და-ეს წინეთ ატოცის გლეხა იყო ახლა მრავალ სართულიანი სახლები წამოჭიმა და ათასობით ატრიალებს ფულებს, ესა-და-ეს ქურდია, უწყალოდ ყვლეფს ხალხს, და სახელმწიფო ხაზინას, და ამ გვარს პირებს როგორ მიანდვეს ამოდენა ხალხის ბედი და უბედობა. სხვაც ბევრი ითქვა ამ გვარები, რომელსაც არც მთავრობამ მიაქცია ყურადღება და არც ჩვენი მკითხველი საზოგადოების სურვილი დააკმაყოფილა.

ის-კი არ გეგონოთ, მე იმ აზრისა ვიყო, რომ მოხელეების ბოროტმოქმედება არ უნდა განმხილდეს,— არა, მე შორს ვარ ამ ფიქრიდამ; მე მხოლოდ ის მინდა გამოგიხატოთ, რომ მკითხველებს იმოდენი გაუგონიათ და წაუკითხავთ რომ, ვგონებ, თავი მობეზრებულიცა აქვსთ ამ გვარი ამბებით და, ჩემის აზრით, უფრო [illegible]ი და საინტერესო უნდა იყოს იმისთვის ამ ხალხის, ახლოდ და საფუძვლიანად გაცნობა.

ამას მით უფრო საჭიროდ ვხადი საზოგადოებისთვის, რომ მას ისე არა ჰყავს წარმოდგენილი ეს ხალხი, როგორიც მართლა არის, სრულებით ნამდვილის წინააღმდეგი შეხედულობა აქვს ამაიზე; იმ თვალით უყურებს ამათ, რა თვალითაც უყურებს სხვა ქართველთ ტომთა, მაგრამ სამწუხაროდ ისტორიულს მიზეზებს და ჟამთა-ვითარებას ისე დაუმახინჯებია ეს ხალხი გონებით და ზნეობით, რომ ამას ქართული მარტო ენა და გარეგანი შეხედულობა-ღა შერჩენია,—დანარჩენი ყოველივე, რაიცა შეადგენს ქართველების განსაკუთრებით თვისებას

გან მოდენილი სოფ- მეტეში, გზაში ნამოქრისგან დაიხრჩო და მეორე დღეს ხალხმა ძლივს იპოვა. 24 მარტს სოფ. მეტეხის ახლო ხნულებში ნახეს სიცივისგან გაფიჩხებული კაცი; სხვა სიკვდილის ნიშანი მას არ აღმოსჩენია, როგორც დაამტკიცა გორის მაზრის ექიმმა. ოთხი დღე იყო დაუსაფლავებელი, ყველა ახლო-მახლო სოფლებს შეატყობინეს, მისი ვინაობის გასაგნებად, მაგრამ ვერვინ იცნო. როგორც ეტყობოდა ჩაცმადახურვით, ის უნდა ყოფილიყო ვინმე მოქალაქე ხელოსანი. თუ რაიმე ნივთი ან ფული აღმოსჩენია, ბ. გორის პრისტავს ბ. ზურგენიძეს აქვს ჩაბარებული; ტანისამოსი-კი, რომლითაც შეიძლება იცნონ, აქვს მეტეხის მამასახლისს."

ქართველებისა და სომხების ლტოლვილება განათლებისადმი *)

„პოლშის გაზეთის" № 5-ში დაბეჭდილი იყო ბ. დლუგაშის სტატია კავკასიაზედ, რომლის ავტორიც ამბობს, რომ კავკასიის ხალხებს განათლების სურვილი ძალიან ნაკლებად ატყვიაო.

კავკასიის ერნი ღირსნი არიან სრულის ყურადღებისა; მე ცოტა რამ ვიცი ამათზე და ამიტომ იქნება საინტერესო იქმნეს თქვენი გაზეთისათვის ზოგიერთი ფაქტების მოყვანა ამ ხალხების გონებით მოძრაობის შესახებ.

ამ გვარ მეცადინეობას ვხედავთ განსაკუთრებით ორს ერში: ქართველებში და სომხებში, რომელნიც უმთავრესი ხალხები არიან კავკასიაში.

*) ამ სათაურით ერთს პოლშურ გაზეთში „Gazeta Polka" № 66 დაბეჭდილია ბ. არტურ ლეისტის სტატია, რომელსაც აქ ვთარგმნით. სტატიაში არის ზოგიერთი შეცდომილება, მაგრამ მაინც საინტერესოა უცხო ქვეყნელის აზრის შეტყობა ჩვენზედა. რედ.

ეს ორი ხალხი იმდენად ნიჭიერი მოძრავი ხალხები არიან, რომ ად... ლად ითვისებენ ყოველ თანამედრ... განათლების ნაყოფსა.

ერთ დროს ეს ორი ერი განათლ... ბული ერი ყოფილა; მას შემდეგ, სხ... და-სხვა უბედურ ისტორიულ მოვლ... ნათა წყალობით, თითქო მიძინებულან, და მაშასადამე ახლა ამათ საგ... თას ძილიდამ გამოღვიძებაზედ უნდ... იყოს სჯა. . . . . .

ორთავე ხალხს, ქართველებსა და სომხებსაც აქვთ თავის ძველი ისტორია, თავის ძველი ტრადიციები, განთქმული არიან მხნეობით და ორივენი თითქმის ერთს დროს ერთსა და იმავე განათლებისა, თავისუფლებისა და კეთილდღეობის წერტილზე იდგნენ. . . . .

ქართველთა მწერლობის, ლიტერატურის აჰყვავება მეთორმეტე საუკუნიდგან იწყება, თამარ-დედოფლის დროიდამ. თამარ-დედოფლის მეფობა შესანიშნავია მით, რომ ამ დროს ქართველები, განსაკუთრებით მაღალწოდებისანი, საკმაოდ განათლებულნი იყვნენ და წინ წაწეულნი საზოგადო ცხოვრებაში. თამარის დროს და იმის კარზე სცხოვრებდნენ გამოჩენილი პოეტები და სწავლულნი; იმ დროს სცხოვრებდნენ უკვდავი პოეტი რუსთაველი და შავთელი, რომელთაც თხზულებათ დღემდინ ალტაცებაში მოჰყავს ქართველები.

ეს ამტკიცებს—თუ რამდენად განათლებული იყო მაშინდელი ქართველი ტომის ხალხი. ამ განათლებასა ხალხის კეთილ-დღეობას გვიმტკიცებს აგრეთვე ის ნანგრევები და დიდებულ ძველ სასახლეებისა და მონასტრების ნაშთნი, რომელსაც თითქმის ყოველ ნაბიჯზე ვპოულობთ ახლაც საქართველოში.

ამ უკანასკნელ სამოცი წლის განმავალობაში ქართველ ხალხს ხელახლად გამოღვიძება და განათლები... სადმი ლტოლვილება ეტყობა. ჩნდე... ჰიან მოწინავე პირნი, რომელნიც ...ჯავიანთ თანამემამულეთ განათლება... ...ა და წარმატების გზაზე დაყენებაზე ...რუნავენ. შესდგა რამდენიმე საზო... ...ადოება, რომელთ მეცადინეობით ...წყ...დნენ პირველ-დაწყებითი სასწავლებელნი და სრულდება სხვა-და-სხვა ...ქველი საქმეები.

ქართველების ლტოლვილება განათლებისადმი ისეთი ძლიერია, რომ თვით რუსები აღიარებენ, რომ ამათში უფრო არის სწავლის სურვილი გაღვიძებული.....

ჩქარის ნაბიჯით მიდის აგრეთვე ამათი ლიტერატურის წარმატებაც: ძალიან ბევრი თხზულება ითარგმნება უცხო ენებიდამ ქართულად; ბევრი ორიგინალური თხზულებაც გამოდის. პირველი ადგილი ლიტერატურულ ასპარეზზედ უჭირავს პატივცემულ პოეტს თ. ორბელიანს, რომელიც არის შთამომავალი ერთი უძველესთაგანის და სახელგანთქმულის გვარისა; შემდეგ გამოჩენილია აგრეთვე თ. წერეთელი—პოეტი და დრამატურგი; თ. ბარათაშვილი(?)—ავტორი საქართველოს ვრცელის ისტორიისა; ბ. ნიკოლაძე(?)—რედაქტორი გაზ. „ტფილისის მოამბისა"(?) და სხვ.

ქართველების ჟურნალისტიკის საქმე შედარებით სუსტად მიდის: გარდა გაზეთის „დროებისა" და ერთის ჟურნალისა, რომლის სახელიც დამავიწყდა, სხვა დრო-გამოშვებითი გამოცემა ქართველებს არა აქვთ (?). ამ წლის დამდეგიდამ მესამე გაზეთის გამოწერაზედ იწერებოდნენ, მაგრამ ასრულდა თუ არა ეს მოლოდინი არ ვიცი.

ქართველებში გახსნილია ესტეტიური გემოვნება და გრძნობა; იმათ უყვართ თეატრი. ტფილისში და ქუთაისში სამუდამო დრამმატიული ტრუპპებია და იმათი მოქმედება ამტკიცებს, რომ ქართულ ენაზე საჭმაო ...ტიული თხზულებანი ყოფილან.

რაიცა შეეხება კავკასიის სომხებს, უნდა ვსთქვათ, რომ ესენი ქართველებზე მაღლა დგანან შრომის-მოყვარეობითა და ენერგიით. ამათ ხელში მთელი ვაჭრობა კავკასიისა და ამიტომაც მატერიალურის მხრით ესენი ბევრად უფრო მდიდრები არიან ქართველებზე.

სომხები არ ივიწყებენ თავიანთ ძველ ისტორიას; ხელს უმართავენ, ეხმარებიან ერთმანეთს და ამ მხრით, ამ ურთიერთი-ერთობით შეიძლება ესენი ებრაელებს შევადაროთ. თუმცა მთელ აღმოსავლეთის ქვეყნებში არიან გაფანტულნი, მაგრამ ერთობა, კავში-რი და მუდამ დამოკიდებულება აქვთ ერთმანეთთან და არ ივიწყებენ მთელის სომხეთის ხალხის ლტოლვილებას—ოსმალეთის უღელისაგან თავიანთ სამშობლოს განთავისუფლებას.

განათლების სურვილი სომხებში უფრო ადრე გავრცელდა, ვინემ ქართველებში. . . . . . . ამ რამდენიმე ათის წლის წინათ სომხებს უკვე ჰქონდათ თავის ჟურნალ-გაზეთები და ახლა მარტო კავკასიაში ხუთი სომხური დრო-გამოშვებითი გამოცემა იბეჭდება: „მშაკი", „მეღუ", „ფორც" (?) გამოდის ტფილისში; უკანასკნელს ჟურნალს დიდის მეცადინეობით არდგენენ და ამას უფრო მეცნიერული ხასიათი აქვს. ერივანში გამოდის ლიტერატურულ-პოლიტიკური გაზეთი „პსაკ", რომელსაც სცემს ერთი საუკეთესო მოღვაწეთაგანი სომეხი დოქტორი ვასაკან პაპაჯანიანცი. ამას გარდა ერივანში გამოდის მუდამ კვირას სომხური საექიმო ჟურნალი და ეს ამტკიცებს, რომ სომხები საექიმო ასპარეზზედაც განვითარებულნი ყოფილან. სამხრეთ...

და რითაც განირჩევიან იგინი სხვა მეზობელ ხალხებისაგან შემუსრულა და ჩანთქულა მათში.

სამწუხარო, ფრიად სამწუხარო მოვლინებაა ეს მაგრამ ნამდვილია და არ ითქვას, არ შეიძლება. დიახ, ბატონო რედაქტორო, ხანგრძლივი დაკვირვებიდამ ეს აზრი გამოვიტანე ამათზე და, თუ ვინმე დამიმტკიცებს ამ აზრის შეცდომას, დიდის სიამოვნებით მივიღებ და დიდათაც დაუმადლებ:

არც ადგილი და არც ამ წერილის საგანს შეადგენს, რომ ამაზე ვრცლად ვილაპარაკო და შემდეგში ბევრჯერ დავუბრუნდე ამ საგანს და უფრო დაწვრილებით და საფუძვლიანად გამოუხატო და განუმარტო მკითხველს ყოველივე, რაიცა შეეხება ამ ხალხის ყოფა-ცხოვრებას და ხასიათს.

ესეც იმ აზრის დასამტკიცებლად გამოვსთქვი, რომ ჩვენი საზოგადოება სრულებით არ იცნობს ამ ხალხს და როცა ამის შესახებ საქმეს ჰკიდებს ხელს, შეცდომა შეცდომაზე მოსდის.

ბევრს მაგალითებს შორის საკმაო იქნება, მგონი, მივითითოთ ბათომში სკოლის გახსნაზე. დრო იყო განა იქ სკოლის გახსნა. (?) რა არის მიზეზი, რომ ამ სკოლამ იმ მიზანს ვერ მიახწია, რა მიზნითაც გაიხსნა? როდესაც შეიტყო, რომ ამ სკოლაში, რომელიც განსაკუთრებით აქაური მაჰმადიანი ქართველებისთვის დაფუძნდა, ერთი მაჰმადიანის ყმაწვილიც არ არის, ნამდვილი მიზეზი კი არ გამოიკვლიეს, აიღეს და ბრალი მრთლად მასწავლებელს დასდეს. რაქნას მასწავლებელმა, როდესაც არა სურთ თქვენი სკოლა და არ მოჰყავთ ბოვშვები? მასწავლებელი პოლიციის პრისტავი ხომ არ გახდება და ძალით, კისრისკვრით ხომ არ შემორეკავს ყმაწვილებს? ამის საქმეა ყმაწვილების აღზრდა და აბა ნახეთ რომელს „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების" სკოლაში მიდის ამ მხრივ უკეთესად საქმე? იმ ვაჟბატონებს, რომელნიც აქ იყვნენ „წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისაგან" გამოგზავნილნი ადგილობრივ იგი პირობების და მცხოვრებლების აზრის შესატყობლად, შესახებ სკოლის გახსნისა, რომ არ დაეჯერებინათ აქაური ბებების სიტყვა, რომელთაც კანონათ და წესად დაუდვიათ—„არ ათქმევინონ ენას ის, რასაც გული გრძნობს და თავი ფიქრობს", რომ ცოტა შრომა მიეღოთ და შეეტყოთ, რა შეხედულობა აქვსთ აქაურ მცხოვრებლებს ბავშვების აღზრდაზე, რა თვალით უყურებენ საზოგადოთ განათლებას და განსაკუთრებით „გიაურების" სასწავლებლებში აღზრდას,—მაშინ, უეჭველია, ან უფრო კარგს დროს შეურჩევდნენ სკოლის გახსნას და ან, რაკი გახსნეს, ყმაწვილების მოუყვანებლობის მიზეზს მონახავდნენ თვით მცხოვრებლებში, მათს უმეცრებებაში და გონებითი სიბრმავეში და არა მასწავლებელში.

საზოგადოთ ხალხის გაცნობა და განსაკუთრებით ამისთანა ხალხისა, რომელიც თითქმის სამასი წელიწადი იყო ჩვენგან განშორებული და ამ დროს განმავლობაში ან სულ არა ვიცოდით-რა ამათზე და ან თუ ვიცოდით, ისაც ძალიან ცოტა,—ფრიად საინტერესო უნდა იყოს ჩვენთვის და დიდი მნიშვნელობაც უნდა ჰქონდეს.

რა უნდა იყოს ჩვენი მკითხველი საზოგადოებისთვის იმაზე უფრო საინტერესო ... ნუკარი თუ როგორ დაცულა მათი ღვიძლი ენა ამოდენა ხანს მის სამშობლოდამ მოგლეჯილს ხალხში? რა ყოფა-ცხოვრებაში ყოფილან ეს მაჰმადიანი მოძმენი უცხოეთის უღლების ქვეშ, რა გავლენა ჰქონია მათს ხასიათზე, სულზე და ზნეობაზე უცხო ხალხს! მიუღიათ რამ წარმატება თუ არა, დაწინაურებულან, თუ ჩამორჩენიან თავიანთ მოძმე ქართველობასა? რა თვალით უყურებენ ამათ, რა გზაზე დგარან და რა მიმართულება ... ლიათ?

ამ კითხვებს ყველაზე უფრო კარ...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

აღმოსავლეთ რუსეთში მცხოვრებ სომხებისათვის მოსკოვში გამოდის სურათებიანი ჟურნალი, რომლის რედაქტორად არის ქალი სოფიო მსერიანც. ამას გარდა სტამბოლში, სკუტარიში, მცირე აზიის ქალაქებში გამოდის კიდევ რამდენიმე სომხური ჟურნალი და გაზეთი, რადგან ბოსფორის ნაპირი ითვლება განათლებულ და შეძლებულ სომხების ნამდვილ ცენტრად, შუაგულ ალაგად.

განათლების გავრცელებაზე გავლენა აქვს აგრეთვე სხვა-და-სხვა ქველმოქმედ საზოგადოებას, რომელიც აქაც და სამზღვარ გარეთაც ბევრი აქვთ სომხებს, სხვათა შორის ერთი ამ გვარი საზოგადოება სომხებისა პარიჟშიაც კი არის დაარსებული.

არ შეიძლება არ მოვიხსენოთ აქ ისიც, რომ სომხურ ლიტერატურის წარმატებაში მონაწილეობას იღებენ აგრეთვე ქალებიც თარგმანებითა თუ ორიგინალურ თხზულებათა გამოცემით.

თეატრი სომხებსაცა აქვთ თფილისში და ერივანში (?). ამას წინათ თფილისში მოიპატიჟეს სტამბოლიდამ დრამმატიული ტრუპპა, რომელიც შესანიშნავია თავის მდიდარის რეპერტუარითა და ხელოვნურის თამაშით.

არტურ ლეისტ.

„დროების" კორრესპონდენცია.

თელავი, 3-ს აპრილს. მიდრე სპიჩკას მოიგონებდნენ, სხვათა შორის, ჩვენც, ქართველები, ცეცხლს ვაჩენდით დაკვესებით ანუ ტალკვესის შემწეობით, და რადგანაც ამნაირი ცეცხლის გაჩენა იყო ხოლმე ძნელი და გვიანი, ამისათვის ქართველები, როდესაც აღარ იყო საჭირო რომ ცეცხლი ნთებულიყო, მაშინ მუგუზლებს და ნაკვერჩხლებს ნაცარში ჩაჰფლავდნენ, წაჰხვევდნენ და ამას ეძახდნენ წახვეულ ანუ შენახულ ცეცხლს და ამ წახვეული ცეცხლით მეორე დღეს ანუ რამდენიმე საათის შემდეგ ხელმეორედ გააჩაღებდნენ ხოლმე კერას.

ჩვენი ცხოვრება, განსაკუთრებით სულიერი, გონებითი ცხოვრება, უნდა გამოვსტყდეთ, ჰგავს ამ ნაცარში წახვეულს ცეცხლს, რომელიც ნელ-ნელა ილევა და მუგუზალი შაუმჩნეველად იწვის. თუ ამ ცეცხლს თავის დროზედ გავასწრობთ, გავჩხრეკთ, მუგუზლებს წაუჩინჩხილებთ და შეუბერავთ, ნაპერწკლები აქეთ-იქით გაიფანტება და ცეცხლი დაენთება, ხოლო შეშას კიდევ თუ მიუმატებთ, მაშინ კიდეც გაძლიერდება. სწორეთ ამნაირ მდგომარეობაშია ჩვენი საზოგადოების გონებითი მხარეც. თუ გამოჩნდა ვინმე იმისთანა, რომ მას წაუჩინჩხილოს, გონება გაუფხიზლოს გონიერული სიტყვით და მოქმედებით, მაშინ იგი გაჰყრის ნაპერწკლებს და აღეგზნება სხვა-და-სხვა ლტოლვილებითა და თუ ვისმე ამნაირი ე. ი. საზოგადო ცოცხალი სიტყვით და რომელიმე სასარგებლო დაწესებულებით არ გამოაფხიზლებს ჩვენს საზოგადოებას, არ აღძრავს მასში საუკეთესო ლტოლვინებითა, მაშინ, მაშინ...

დღეს თელავის კლუბის ზალაში იქმნა წაკითხული ორი ლექცია საქველ-მოქმედო მიზნით. პირველი ლექცია წაიკითხა მღვდელმა (ადგილობრ. ეკკლეს.) ივანე შიუკოვმა, ხელ-მეორე ბატონმა (სამოქ. სკოლ. მასწ.) ივანე პავლეს-ძემ როსტომაშვილმა.

მღვდელმა შიუკოვმა წაიკითხა ლექცია ქალი-შვილთა აღზრდაზედ. ამანა სთქვა: აღზრდა შვილთა საზოგადოთ იმ წლოვანობამდისინ, ვიდრე მათ სკოლას ჩააბარებდნენ, შეადგენს უუპირველეს მოვალეობას მშობელთა. რადგანაც მამა, თავის სხვა-და-სხვა მოვალეობის გამო, არ იმყოფება ხშირ[illegible] ოჯახში და არის იგი თითქმის [illegible]უმარი თავის სახლობისა, ამისათ[illegible] მამას როგორღაც სცილდება თავი[illegible]ან ეს მოვალეობა და ეხვევა მთლ[illegible] კისერზედ ჰყმობელს დედას. ამის[illegible]ის დიდი-და-დიდი ყურადღება უნდ[illegible]იაქციოს მთავრობამ და საზოგადოებამ განსაკუთრებით ქალი-შვილთა აღზრდას ყოველის მხრივ, რომ მათ ღირსეულად შეასრულონ შემდეგში თავიანთი მძიმე და ნაყოფიერი მოვალეობა შვილთადმი: ჩაუნერგონ სიყვარული ღვთისა და კაცისა და გაუღვიძონ მათ ლტოლვილება კეთილისადმი.

მეორე ლექტორმა, ბატ. ი. პ. როსტომა-შვილმა, ილაპარაკა გამსესხებელ-შემნახველ საზოგადოებათა სარგებლობაზედ. ამანა სთქვა: ქვეყანაზედ არიან ორ-გვარნი დაწესებულებანი-დაწესებულებანი მცირე წლოვანთათვის მაგ. საბავშვო ბალები, შკოლები და სხვანი და სხვ; და სრულ-წლოვანთვის მაგ. გამსესხებელ-შემნახველი საზოგადოება, სავაჭრო ამხანაგობა და სხვა-და-სხვანი. ყოველგვარი ბედნიერება ხალხისა არის დამოკიდებული ამ დაწესებულებათა სიმრავლეზედ და მათ ურთი-ერთ-შორის მჭიდრ კავშირზედ(?). ის ხალხი არის ბედნიერი და ძლიერი, რომელიც არის განათლებული, მშრომელი და დამზოგველი! მხოლოდ ამისთანა ხალხს შეუძლიან ააყვავოს თავისი ქვეყანა რკინის გზებითა, არხებითა, ხომალდებითა. ეკკლესიებითა, თეატრებითა და სამეცნიერო ტაძრებითა!

ხსენებულ ლექციეებზედ დაესწრო საკმაო საზოგადოება.

შემოსავალი იყო სულ ხუთი თუმანი და სამი მანეთი, ხარჯი ოთხი მანეთი, მაშ სადამე წმინდა შემოსავალი დარჩა ოთხი თუმანი და ცხრა მანეთი. ეს ფული იქმნება მოქცეული სოფლის ქურდღელაურის გამსესხებელ-შემნახველ საზოგადოებაში სასარგებლოდ.

ტფილისისა წერა-კითხვის საზოგადოების ნება-რთვით ბ. ი. პ. როსტომა-შვილს და მასთან სხვათაც საზოგადო ასპარეზზედ მოღვაწეთა აქვთ განზრახვა გახსნან მომავალ შემოდგომაზედ საქალებო სასწავლებელი ღარიბ მშობელთათვის, სადაც სწავლის ფასი იქნება დანიშნული წელიწადში ოთხი მანეთი. აი ამ მომავალი სკოლის სასარგებლოდ წაიკითხეს ხსენებულთ პირთ ლექციეები და შემოსული ფულიც თავის სარგებლით ამას მოხმარდება თავის დროზედ.

ლექტორთაგან და საზოგადოებისაგანაც დიდი და დიდი მადლობის ღირსი არის ყველასაგან პატივცემული ჩვენი თავადი ალექსანდრე დავითისძე ჭავჭავაძე ამ შრომისათვის, რომელიც მან იკისრა ამ ლექციების გამო.

აქაური.

თფილისის სამკურნალო

ავადმყოფები მიიღებიან დილის რვა საათიდამ თორმეტ საათამდის.

ორშაბათს გარალევიჩი და ლისიცევი—შინაგან ავადმყოფობისა; ქელდიში სიფილისტიკური და ხირურგიული ავადმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავადმყოფობისა; ბაბაევი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავადმყოფობისა.

სამშაბათს. მინკევიჩი—ხირურგიული ავადმყოფობისა; ლისიცევი—შინაგან ავადმყოფობისა; ქელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავადმყოფობისა; ბახუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავადმყოფობისა; ბაბაევი და დანიელ-ბეგოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავადმყოფობისა.

ოთხშაბათს. ლისიცევი და მირამანოვი შინაგან ავადმყოფობისა; ქელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიუ-

---

გად აუხსნის მკითხველს თვით ამ ხალხისავე გონების ნაწარმოები, ე. ი. მისი ლექსები, ანდაზები, არაკები და სხვა თქმულებანი. ყველა ესეები, ჩემის აზრით, არის სარკე, რომელშიაც მისი შემომქმედი ხალხი ცხადათ და ნათლათ იხატება მრთლად თავისი ღირსებეებით და ნაკლულევანებით. ეთნოგრაფიულს და სხვა ცნობებში არ შეიძლება არ იყოს შეცდომა, რადგანაც ამ გვარს ცნობებს აგროვებს და სწერს გარეშე დამკვირვებელი, რომელიც ამბობს თავის საკუთარს აზრს, თავის საკუთარს მსჯელობას, ყველა მხარეს, და ყოველ გვარს ხალხის ცხოვრების მოვლინებას თავისებურად განმარტებს და ხსნის. ხალხის გონების ნაწარმოები-კი არის სული იმავე ხალხისა, იმაში გამორკვევით ისმის მისი გულის თვითეული ძარღვის ცემა და სულის მოძრაობა, იმაშია გამოთქმული თითონ მისგანვე მისი ტანჯვა და სიხარული, მისი აზრი, მისი მსჯელობა, მისი შეხედულობა მის გარემო მყოფ საგნებზე, მისი მიმართულობა და ლტოლვილება, მისი სურვილი და წადილი, მისი ავი და კარგი—ერთის სიტყვით ის იგივეა, რაც ის ხალხი, რომელმაც დაჰბადა ის.

დიახ, ჩემის აზრით, ფრიად საინტერესო და საჭიროა ყველა ეს მაგრამ აქამომდე არვინ შეხებია ამ მხრივ აქაურ ხალხსა.

აი ამ გვარი შეხედულობის გამო ხალხის გონების ნალვაწზე, მე ვკრებ აქაურს რა სახალხო ლექსების, ანდაზებს და სხვ. და თქვენი გაზეთის შუამავლობით, ბატონო რედაქტორო, მინდა გავაცნო თქვენს პატივცემულს მკითხველებს და თუ ესენი გახდიან თავიანთ ყურადღების ღირსს, ჩემი შრომა სრულად დასაჩუქრებული იქნება. ამ წერილთან გიგზავნით ნიმუშათ ათს სხვა-და-სხვა ნაირს ლექსებს შეკრებილი ლექსებიდამ და თუ ღირსეულად იცნობთ, უეჭველია მისცემთ ადგილს თქვენს გაზეთში*).

ამასთანავე განზრახვა მაქვს, თუ გარემოებამ ნება მომცა, მოგწეროთ ეთნოგრაფიული ცნობები და ყოველ გვარი რამოდონათმე მნიშნელობიანი მოვლინებანი აქაურების ცხოვრებიდამ.

ვგონებ ურიგოს არ იქმოდენ აქაური კორრესპონდენტები, რომ ყველა გარეშე საგნებს თავს დაანებებდენ და უპირატესს ყურადღებას მიაქცევდნენ თვით ხალხს და მის ცხოვრებას. ეჭვი არ უნდა, რომ აქ მე ვიგულისხმებ კეთილ-სინიდისიანს, საქმის მცოდნე, რამოდენათმე გახსნილს და განვითარებულს კორრესპონდენტების, იმისთანა პირებს, რომელთაც ესმით თავიანთი მოვალეობა საზოგადოებისადმიდა რომელნიც არ მისცემენ თავიანთ თავს ნებას შეიყვანონ მკითხველები ცთომილებაში, და არა ძველი ვექსილების მოვაჭრე ვითომ-მწერილებს რომელთაც თავიანთი უაზრო ბლარჯნა (რომ ვსთქვა—კორრესპონდენტობა ეს მეტის-მეტი იქნება იმათზე) ვაჭრობის იარაღად გაუხდიათ და სინიდისი ნებას აძლევთ აქონ ის პირნი (რაც უნდა საძაგელნი იყვნენ), რომელნიც ძველს, მეათედ ფასად შესყიდულს ვექსილებს უსაღებენ მათ და აძაგონ ის პირნი, რომელნიც მათ უკანო წადილის და მათ ჩიტის თავმოყვარეობას ეწინააღმდეგებიან. ამათ რაც უნდა სწერონ, სულ ერთია...

დასასრულ წერილისა ნება მომეცით, ბატონო რედაქტორო, გულითადი მადლობა უძღვნა აჭარულს ოსმან წულუკიძეს, რომელმაც დამაწერინა ეს ლექსები (გარდა უკანასკნელისა) და ბევრისა სხვა, რომლებსაც, შემდეგში გამოგიგზავნით. ამ წულუკიძემ გვარიანად იცის ქართული წერა-კითხვა და დამპირდა, რომ შემიკრებს იმ ლექსებს, რომელიც თითონ არ იცის და სხვებმა იციან.

გარდმოხვეწილი.

ბათუმი, 14 მარტს

*) ჩვენ მივიღეთ აქ მოხსენებული ლექსები და ერთ შემდეგ ნომერთაგანში დავბეჭდავთ. რედ.

ლი ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუსტის ავათმყოფობისა.

ხუთშაბათს. ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების ავათმყოფობისა.

პარასკევს. მინკევიჩი — ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი, მირიმანოვი და დანიელ-ბეგოვი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუსტის ავათმყოფობისა.

შაბათს. ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღ. ს სუსტის ავათმყოფობისა.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲣᲔᲖᲓᲘᲡ ᲙᲔᲗᲘᲚᲨᲝᲑᲘᲚᲗᲐ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲝᲛᲔᲚᲘ

აცხადებს და უმორჩილესად სთხოვს უეზდის თავადთ და აზნაურთ:

I, მობრძანდნენ ქ. გორს. 18 აპრილს, დილის ათ საათზედ, გორის უეზდის კეთილშობილთა ჩვეულებრივ კრებაზედ, რომელიც უნდა შესდგეს: 1, მოსამზადებლად და მოსახდენათ სხვა-და-სხვა განკარგულების მომავალი მაისის გუბერნიის კრებისათვის; 2, მოსალაპარაკებლათ თავიანთ საჭიროებაზედ და სასარგებლო საგნებზედ და 3, პრიკაზის ვალის თაობაზედ (ამ საგნის განხილვისათვის საჭირო არის დაესწრნენ კრებაში მხოლოდ პრიკაზის მოვალეები) და

II, წარმოუდგინონ მას კანონიერი საბუთები, რომელითაც შეეძლებათ მიიღონ მონაწილეობა ყოველ საგნის განხილვაში და წინამძღოლების ამორჩევაში.

გუბერნიის კრებაზედ: ა) საგნების განსასჯელად და მათ გარდასაწყვეტლათ ხმის ნება მიეცემა იხოლოდ იმ პირს, რომელსაც აქვს: დამტკიცებული კეთილშობილობის ღირსება და რაიმე მამული და ამასთანავე აქვს ან ჩინი, ან რომელიმე რუსის სახელმწიფოს ორდენი (ჯვარი), ან დაუსრულებია სწავლა შუათანა ანუ უმაღლეს სასწავლებელში.

ბ) კეთილშობილთა წინამძღოლების ამორჩევისათვის, გარდა ხსენებულ მოთხოვნილებისა, უნდა ჰქონდეს საკუთრებათ ათასი დღის მამული, ან ჰყვანდეს ოცი კომლი დროებითვალდებული გლეხი, ანუ ოცი კომლი მოსახლე ბოგანო.

მამულის მფლობელობის საბუთებათ მიიღება ყოველი კანონიერი ქაღალდები, რომელნიც ამტკიცებენ ათასი დღის მამულის საკუთრებას (ნასყიდობის სიგელი, ვოლდნი ლი ტი, გაყრილობის განაჩენი და სჯადი), დებულობის ოქმები (უსტავ. გრამ.) და პირობის წერილები მამუ ედ მოსახლე ბოგანოებთან.— (3-თლ)

ექიმი შტემბორსკი
მიიღებს ვენერიულ და ხორ ცის კანის ავათმყოფებს მუდამ დღე დილის 9 საათიდამ 11 საათამდინ და საღამოს 4 საათიდამ 11 საათამდინ. ღარიბებს მიიღებს მუქთად.

ადრესი: სოლოლაკი სადოვის ქუჩა, სახლის № 50. (10—1)

მომავალ კვირაში გამოვა

ᲥᲣᲠᲓᲣᲑ

ᲧᲐᲠᲐᲛᲜᲘᲡ ᲨᲕᲘᲚᲘᲡ

ᲛᲝᲗᲮᲠᲝᲑᲐ,

მეთოთხმეტე ნაწილი.

მსურველთ შეუძლიანთ მოითხოვონ მელიქოვის სტამბაში.

ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ ახლად აშენებული, პატრონების წასვლის მიზეზის გამო, პიროსნის კუთხეში და ანდრეევის ქუჩაზედ ᲡᲐᲮᲚᲘ № 13 რვა ოთახით ორის წინა ოთახით, სამზარეულოთი და მოსამსახურის ოთახით და ორის სარდაფით, მიწით ზოშით 300 საჟენით.

პირობების შეტყობა შეიძლება ამავე სახლშიდ.

ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ ᲡᲐᲮᲚᲘ ნიკოლაევის ქუჩაზედ № 96-ს 4 ოთახით თალებიანი ქვემო პოდვალნი სართულით, თავლით და სხვა ყოველ გვარ მოწყობილებით საყინულით, ამ სახლს აქვს პრიკაზის ვალიც.

დაწვრილებით პირობების შეტყობა შეიძლება ანდრეევის ქუჩაზედ, სახლი № 13. (3—1)

სურამის და ხაშურის სტანციებში ისყიდება დიდ-ძალი დამწვარი კირი. ფასის შეტყობა შეიძლება სურამში ალექსანდრე აბაზაძისგან. (15—8)

ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐᲨᲘ ᲐᲮᲚᲐᲓ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘᲐ დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ: პაროსინა 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—77)

ნაფიცი ვექილი
ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ ᲛᲘᲠᲘᲐᲜᲘᲡ-ᲫᲔ

ᲭᲧᲝᲜᲘᲐ

მიიღებს ყველა სასამართლოებში საწარმოებლად სამოქალაქო, სამიჯნაო და სისხლის სამართლის საქმეებს.

სადგომი აქვს: ქუთაისში, სილაზე, მ. ჭყონიას სახლში. (5—5)

ᲘᲣᲠᲘᲓᲘᲣᲚᲘ ᲙᲐᲑᲘᲜᲔᲢᲘ
იურიდიული ბიბლიოტეკით

დაარსდა გოლოვინის პროსპექტზე არხიტექტორის ბილოვის სახლში კელბერის პირ-და-პირ.

მთხოვნელს მიიღებენ დილის 9 საათიდამ ნაშუადღევის 3 საათამდის და 7-დამ საღამოს 10 საათამდი.

ამ კაბინეტის პირობა და ტაქსა გამოცხადებულია და ცალკე დარიგდება. (30—12)

ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐᲨᲘ
არწრუნის გალლერეაში

(*Maison de confiance*)

შეადარეთ ჩვენი ჩაი ჩაის ყველგან
— — 1 მ. 10 კაპ.— 1 მ. 40 კაპ.
— — 1 „ 20 „ — 1 „ 60 კაპ.
— — 1 „ 40 „ — 1 „ 90 კაპ.
— — 1 „ 60 „ — 2 „ 20 კაპ.
— — 1 „ 80 „ — 2 „ 50 კაპ.
საუკეთესო 2 მანეთ. — 3 მანეთ.
ჩაის წონა—უქაღალდოდ, სხვაგან კი ქაღალდით. (100—98)

გრიქუროვის წიგნის მაღაზიაში (ბაღის პირ-და-პირ) და ბ-ნი იოანნის სიანთან (ოკრუჟნის სუდის ქვემოთ) ისყიდება წერა-კითხვის საზოგადოების გამოცემა:

წითელი ფარანი, ფასი 15 კ.
ხატაური — — — 10 კ.

დაიბეჭდა და ისყიდება ბრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

ᲛᲐᲛᲣᲚᲘᲡ
ᲡᲐᲔᲠᲗᲝ ᲛᲤᲚᲝᲑᲔᲚᲝᲑᲐᲖᲔ
თხზულება
ანტონ ფურცელაძისა
გამოცემული
ზაქარ ჭიჭინაძისაგან.
ფასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

დაიბეჭდა და ისყიდება ბრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

ᲗᲐᲛᲐᲠ ᲓᲔᲓᲝᲤᲐᲚᲘ
შედგენილი
კ. ბ—შვილისაგან
გამოცემა
ზაქ. ჭიჭინაძისაგან
ფასი ერთი აბაზი.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ კომერციულ-ბანკის ქვეშ დაარსებულია ნამდვილი ჩაის გასასყიდლათ პირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მაგალითებრ: თოფებისა, რევოლვერებისა, კლიტეებისა, [illegible] დანებისა, [illegible] ჩანჩქებისა, [illegible] კოლადისა, კავასი, დუხებისა, საპონისა, შჩო კებისა, ცხვირ-სახოცისა, [illegible] ფალდისა, კარანდაშებისა, კალმებისა, [illegible] გრებისა, სუკრისისა (გემრიელი [illegible] ვინი ზეთისა) და სხვ. საავენტო [illegible] კინტოშის მოსახურავებს გასასყიდ[illegible] კანფეტების და ბატჯერის და კამ[illegible] რაბისა, აგრეთვე ჩულქებისა და წინდე[illegible] ბისა ნოტინგამიდამ. ნამდვილი [illegible] სიგარები. (100—99)

ᲢᲘᲢᲣᲚᲘᲐᲠᲜᲘᲡ ᲡᲝᲕᲔᲢᲜᲘᲙᲘ ᲔᲤᲠ[illegible] ᲤᲐᲓᲔᲘᲩᲘ ᲙᲝᲑᲘᲔᲕᲘ აუწყებს საყ[illegible]ველთაო საცნობლად, რომ თანხმა[illegible] ახალი წესისა დაწესებულ უმაღლე[illegible] მთავრობისა, დიდი ხანია რაც მი[illegible] ტფილისის ოკრუჟნის სუდიდამ მო[illegible] მობა პოვერნიობისა, რომელით[illegible] ნება მაქვს საქმეების წარმოება [illegible] დებში.

ამისათვის მსურველთ შეუძლიან[illegible] მომანდონ როგორც სხვა-და-სხვა სა[illegible] მეები საწარმოებლად, აგრეთვე დ[illegible] ბისა, რომლებიც აღმოჩნდნენ გამ[illegible] ჯვნის დროს მამულებისა. ამისთან[illegible] ვიღებ უგოლოვნის (სისხლის სამართლის) საქმეებსაც, როგორც ვექ[illegible] და გამოცდილი ჩინოვნიკი მყო[illegible] სეკრეტრის თანამდებობაში ტფილი[illegible] სის ოკრუჟნის სუდში.

ბინა მექნება ქ. დუშეთში ბ[illegible] არაქელოვის სახლში.

პოვერნის ტიტულიარნი სოვეტნ[illegible]
(3—3) ეფრემ კობიევი.

ᲢᲐᲥᲡᲘᲐ

აკვზავ ხორაგეულებათა, რომელ[illegible] იყიდებიან ტფილისის ბაზრებში, [illegible] ნებში და დატარებით 1 აპრილ[illegible] 1 მაისამდის.

გამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილ[illegible]
პირველის ხარისხის—1 გირ. 5[illegible]
მეორის „ —1 გირ. 3[illegible]
მესამის „ —1 გირ. —
იმავე ფქვილ. თორნეში გამომცხვ[illegible]
პირველის ხარისხის—1 გირ. 6[illegible]
მეორის „ —1 გირ. 4[illegible]
ჭვარის-მამის პური:
პირველ ხარის. ლავაში 1 გირ. 7[illegible]
მეორის „ „ —1 გირ. 5[illegible]
მესამის „ „ —1 გირ. 4[illegible]
ძროხის ხორცი:
პირველის ხარისხის —1 გირ. 11[illegible]
მეორის „ —1 გირ. 9[illegible]
სუკი — — —1 გირ. 16[illegible]
ცხვრის ხორცი 1 გირ. 13[illegible]
ღორის ხორცი:
პირველი ხარისხის —1 გირ. —
მეორის „ —1 გირ. —

ᲐᲮᲚᲐᲓ ᲩᲐᲛᲝᲡᲣᲚᲘ

ᲑᲔᲑᲘᲐ-ᲥᲐᲚᲘ

აქვს იმპერატორის მოსკოვის უნივერსიტეტის დიპლომი, რომელიც [illegible] წელიწადი მუშაობდა ქ. სარატოვში და რომელსაც აქვს ამ ქალაქის საზ[illegible]მო გამგეობისაგან რამოდენიმე მოწმობები თავის ხელობისა,—მიიღ[illegible] ავად-მყოფ და ორსულ ქალებს თავის სადგომზე, სადაც აქვს ამათთვის [illegible] ზადებული ოთახები.

ადრესი: ელისავეტინის ქუჩა, სახლი 60.
(24—7) ბებია-ქალი ᲓᲝᲑᲠᲝᲓᲔᲔᲕᲐ—ᲙᲐᲨᲘᲜᲡᲙᲐᲘᲐ.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 7 Апрѣля 1882 г. Типографія Меликова. გამომცემელი ს. მესხიშვილი. რედაქტორი ს. მეს[illegible]